

Vergaderjaar 2020–2021

31 066

Belastingdienst

Nr. 711

BRIEF VAN DE STAATSECRETARISSEN VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 oktober 2020

In deze brief delen wij met u, in vervolg op de brief over FSV onderzoek en projectcode 1043 van 10 juli jl. (Kamerstuk 31 066, nr. 681), onze eerste bevindingen over projectcode 1043. In de brief van 10 juli jl. hebben wij aangegeven dat meer onderzoek moest worden gedaan naar de werking van projectcode 1043 en de gevolgen die het heeft voor belastingplichtigen. Ook is toegezegd om te onderzoeken of aanvullende waarborgen nodig zijn, hoe deze geïmplementeerd kunnen worden, en of reeds aanwezige waarborgen ook daadwerkelijk in de praktijk zijn gebracht. De afgelopen maanden heeft de Belastingdienst feitenonderzoek gedaan naar projectcode 1043 om inzichtelijk te maken wat de aanleiding is geweest om binnen de Belastingdienst de projectcode 1043 te gaan gebruiken en op welke manier deze code binnen de Belastingdienst werd en wordt gebruikt. Dit heeft geresulteerd in een feitenrelaas, dat als bijlage bij deze brief is gevoegd¹.

Het feitenrelaas is een eerste stap in het toegezegde onderzoek naar projectcode 1043. In de brief van 13 oktober jl. over «FSV – Plan van aanpak, beantwoording schriftelijke vragen en reactie verzoeken van uw Kamer van 10 september 2020» (Kamerstuk 31 066, nr. 710) bent u separaat geïnformeerd in het concept plan van aanpak «Herstellen, Verbeteren en Borgen» over een vervolgonderzoek naar projectcode 1043 (Kamerstuk 31 066, nr. 709). In deze brief is aangegeven dat wij aanvullend onderzoek doen naar de structurele werking van het uitvoeringsproces, de waarborgen ten aanzien van selectie en aangiftebehandeling en het besluitvormingsproces van projectcode 1043. Ook brengen wij de samenhang tussen de bevindingen ten aanzien van FSV, projectcode 1043 en de fraudeaanpak Belastingdienst in beeld.

Om tegemoet te komen aan signalen die mogelijk zouden duiden op een disproportionele behandeling nemen wij, in ieder geval voor de duur van het vervolgonderzoek, de volgende maatregelen.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

Binnen het project met de code 1043 wordt gebruik gemaakt van zogenoemde AKI's², zoals hieronder wordt uitgelegd. In de eerste plaats zullen wij de komende periode geen AKI-codes 1043 en 1044³ aan aangiften koppelen. Deze periode stopt zodra helder is welke waarborgen getroffen zijn die de rechtstatelijke toekenning van deze AKI's aan aangiften garanderen.

Ten tweede zullen we de beoordeling van uitgeworpen aangiften in het kader van de AKI-codes 1043 en 1044 extra laten toetsen door fiscaal-rechtelijke vakspecialisten.

Ten derde zullen wij extra alert zijn op signalen van burgers die aangeven dat ze in hun ogen onterecht worden bevestigd en gevolgd door de Belastingdienst. Wij zullen deze signalen oppakken en een centrale analyse maken van deze signalen. Ten vierde werken we parallel aan nieuwe handleidingen, waarin de waarborgen duidelijker zijn verwoord.

In aanvulling op het feitenrelaas en om verwarring over verschillende (project)codes te voorkomen merken wij graag nog het volgende op. Het project met de projectcode 1043 is onderdeel van de uitvoerings- en toezichtstrategie van de Belastingdienst en ziet op de projectmatige behandeling van het thema systeemfraude inkomstenbelasting door de Belastingdienst. Dit thema is nu bekend onder projectcode 1043. Door het toekennen van een projectcode aan een project of thema kunnen alle medewerkers van de Belastingdienst, die over het land verspreid zitten, de aan het project of thema bestede tijd boeken. Het nummer 1043 is toegekend als een opvolgend nummer in de lijst van uit te geven projectcodes, startend bij 1001.

Een AKI is een behandelvoornemen voor een aangifte inkomstenbelasting door middel van de aanduiding «uitworp gewent». Door het opnemen van AKI's worden de aangiften herkend door de selectiemodule van de Belastingdienst, zodat deze voor behandeling verder kunnen worden geleid, in het geval van project 1043 naar de inspecteurs van de Intensief Toezicht Teams van de directie Particulieren, waar expertise van systeemfraude inkomstenbelasting aanwezig is. Het toekennen van AKI's aan aangiften doorloopt verschillende stappen. De aangiften komen bij de directie CAP binnen en worden vervolgens aan de hand van query's geanalyseerd op de vermoedelijke aanwezigheid van systeemfraude. Aangiften waarin dat vermoedelijk het geval is, krijgen een AKI. Door het toekennen van een AKI kunnen de aldus gevonden aangiften worden gerouteerd naar de inspecteurs van de intensief toezicht teams, waar deze aangiften worden behandeld en beoordeeld.

Ook de AKI's zijn genummerd. Voor projectcode 1043 wordt gebruik gemaakt van onder meer de AKI's 1043 en 1044. AKI 1044 is niet hetzelfde als projectcode 1044, die staat voor «steekproef Ondernemingen», wat een apart thema is binnen het toezicht van de Belastingdienst. Projectcode 1044 heeft geen enkele relatie met projectcode 1043, AKI 1043 of AKI 1044.

Met deze brief sturen wij u tevens de antwoorden op de Kamervragen van het lid Azarkan (DENK) over tienduizenden burgers die jaren last hadden van «fraudevermoedens» van de Belastingdienst⁴, op de Kamervragen van het lid Leijten (SP) over de fraudejacht bij de inkomstenbelasting⁵ en

² AKI staat voor Aanslagbelastingensysteem Klantinformatie.

³ AKI 1043 is een behandelvoornemen voor aangiften van belastingplichtigen waarbij vermoedelijk sprake is van individuele systeemfraude of van georganiseerde systeemfraude via een facilitator. AKI 1044 wordt gebruikt voor aangiften van belastingplichtigen waarvan de fiscaal dienstverlener of facilitator in een strafrechtelijk onderzoek is betrokken.

⁴ Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 357.

⁵ Kamerstuk 31 066, nr. 637.

op de Kamervragen van het lid Nijboer (PvdA) over mensen die in de problemen komen door hun belastingadviseur⁶. In de beantwoording van de Kamervragen van het lid Nijboer zeg ik, de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst, toe dat ik bereid ben om te onderzoeken of het bestaande instrumentarium om op te treden tegen malafide belastingadviseurs toereikend is en voldoende wordt ingezet. Daarbij zal ook nadrukkelijk aandacht zijn voor het feit dat belastingadviseurs en andere fiscale intermediairs als zodanig geen wettelijk gereguleerde beroepsgroep vormen, anders dan bijvoorbeeld accountants.

De Staatssecretaris van Financiën,
J.A. Vijlbrief

De Staatssecretaris van Financiën,
A.C. van Huffelen

⁶ Aangangsel Handelingen II 2020/21, nr. 358.